

NOVA DOBA

Leto XXIII.

Celje, petek 21. marca 1941

Štev. 12.

Izhaja vsak petek ob 14. — Naročnina znaša mesečno po pošti 5 din, v Celju z dostavo na dom po raznašalcih 5.50 din, za inozemstvo 10 din — Uredništvo: Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1, pritličje, desno; uprava: levo — Telefon štev. 65 — Račun pri poštnem čerkovnem zavodu v Ljubljani štev. 10.666

Naša enodušnost

Pod naslovom »Samo eno je važno: enodušnost v obrambi celote« objavljaja »Sokolski glasnik« naslednji tehtni in aktualni članek:

Ravno danes se zdi nekaterim našim ljudem, da je najpripravnější čas za neplodne in žolčne razprave o tem, ali je ta ali oni kraj Jugoslavije srbski, hrvatski ali slovenski; ali je banovina Hrvatska premajhna ali pa so bili nasprotno odvzeti srbski predeli; ali pomeni največjo nevarnost za Hrvate, če čujejo hrvatski otroci kaj o sv. Savi, a največjo nevarnost za srbstvo, če na vsak pojav psihoze na hrvatski strani ne odgovorijo z enako mero na srbski itd.

Pričakovali smo, da bodo te razprave potihlele vsaj v zadnjem času, ko so se pojavljali celo še protirani glasovi o nevarnostih za mir okoli nas. Toda zaman. Isti ljudje, ki radi širijo najalarmantnejše in apokaliptične vesti s paničnim zatiranjem, da pred takimi strahotami ni drugega izhoda, kakor ukloniti se — postanejo siloviti junaki, čim gre za najmanjšo oviro v naših notranjih odnosih, in izjavljajo povsem nasprotno, da naj raje propade vse, kakor da bi popustili samo za las... Medtem ko ima trezno ljudstvo, zlasti kmečko, samo eno misel in eno stališče: neomajnost v obrambi celote, najdejo izvestni politiki ravno v teh časih največ volje, da podpihujejo notranje prepire ne samo med Srbi, Hrvati in Slovenci, temveč tudi med posameznimi strankami, skupinami, sloji itd.

Naj gre za zlobo ali, kar je še hujske, za tuje naročilo, skrajni čas je, da se ti pojavi zatro! Ni nobenega vprašanja ali spora, ne samo osebnega ali strankarskega, temveč tudi ne srbskega, hrvatskega ali slovenskega, ki bi mogli biti v kakršnem koli trenutku višji in važnejši, nego je jugoslovensko vprašanje. Zlasti ne v današnjih časih. Vse, kar bi mogli danes v teh medsebojnih prepirih pod pretnjo zunanje nevarnosti ali z izkoriščanjem ustvarjanja zmede drug drugemu naprtiti ali drug od drugega dobiti, bi prišlo v polno nevarnost v onem trenutku, ko bi morala naša državna zgradba na katerem koli mestu ali v kateri koli obliki izgubiti tudi en sam kamenček, ali če bi se njena neodvisnost okrnila. Ker so se pa vojne operacije bolj kot kdaj koli približale naši okolici, kar bo najbrž trajalo dalje časa — je jasno, da v današnjem trenutku in vse do tlej, dokler ta mednarodni konflikt ne bo končan, kategorični imperativ naroka vsem skupinam, vsem slojem in strankam ter vsem Srbom, Hrvatom in Slovencem brezpogojno in vsestransko »treugo Deu« — častno in božje preudarje — za vsa notranja vprašanja in spore! Vsakdo obdrži svoje pozicije in nikomur se ne sme nič odvzeti; razen da morajo premožnejši prisrčno revnejšim na pomoč, da bomo čim uspešnejše prebrodili težke čase. Ko pa bo minila nevarnost, moramo — poučeni in iztreznjeni po izkušnjah teh težkih časov — pristopiti k mirnemu, nevsiljivemu in pametnemu reševanju vsega, kar nas tišči.

So sicer ljudje, ki ugovarjajo, da nihče ne ve, kako dolgo utegne vojna trajati, da pa obstoje »pereča vprašanja«, na katerih rešitev ni mogoče tako dolgo čakati. To pa ni točno. Pereča vprašanja so v današnjem trenutku neodvisnost, celokupnost, čast, mir in kruh. Vse drugo lahko odložimo. Kruh moramo zagotoviti vsem sinovom države; a za mir smo vsi! Smo za popolno nevtralnost in proti kakršnemu koli angažiranju za kakršni koli tuje interese. Da pa znamo dobre odnose z najbližjimi sosedi posebno ceniti, smo dokazali in dokazujemo neprestano z nemalimi žrtvami. In vsakdo pri nas razume to. Toda nihče se ne sme čuditi, če so nam neodvisnost, celokupnost

Bitka za Atlantik

Odločnost Jugoslavije - Govori Roosevelta, Hitlerja in Churchilla - Ameriška podpora Angliji - Silovite borbe na zapadu - Balkanski problem - Angleško prodiranje v Abesiniji in Angleški Somaliji - Stališče Sovjetske Rusije

Na pristojnih nemških mestih izjavljajo, da so odnosi med Nemčijo in Jugoslavijo odlični in da so smešne vesti, ki pravijo, da je Nemčija poslala Jugoslaviji ultimatum. Tudi italijanski listi poudarjajo, da so naši stiki z Italijo prijateljski. Francoski dnevnik »Paris Soir« je objavil sledeče: »Kdor misli, da bi Jugoslavija samo za trenutek mogla privoliti v kakšne zahteve, ki niso v skladu z njeno častjo in njenim pojmovanjem neodvisnosti, ta ne pozna ne jugoslovenskega ljudstva in ne jugoslovenskih vojaških poveljnikov, ki so po večini že v svetovni vojni dokazali, kako pojmujejo vojaško in narodno čast države.«

Predsednik Združenih držav Roosevelt je govoril v soboto zvečer v Washingtonu. Izjavil je, da se bodo Združene države sedaj spremenile v orožarno Anglijo in drugih demokratičnih držav. Naglasil je, da se Združene države zavezujejo nevarnosti, ki jim grozi zato je treba to nevarnost odstraniti. Dejal je, da bo to doseženo z izvajanjem pravkar sprejetega ameriškega zakona o posojanju vojni potrebščin Angliji in zaveznikim demokratičnim državam. Poudaril je, da ima vsak narod, čeprav ima majhno državo, pravico na svoboden obstoj. Med drugim je dejal: »Če bi padla demokracija, bi postala svoboda izražanja ter svoboda vesti in veke brez vrednosti. Anglija je v zadnjih desetih mesecih mnogo trpela. Sedaj se ji nudi pomoč. Angleški narod je pripravljen upreti se vsakemu napadu, ki lahko pride jutri, prihodnji teden ali prihodnji mesec. Poleg Anglije bodo Združene države nudile pomoč tudi Grčiji in Kitajski.«

V Berlinu je govoril v nedeljo kancelar Hitler. Naglasil je, da hoče nem-

ška vojska dokončati, kar je začela lani, in da se je nemška oborožena sila sedaj dvignila na stopnjo najmočnejšega vojaškega orožja, kar ga pozna zgodovina.

V angleški poslanski zbornici se je ministrski predsednik Churchill zahvalil Združenim državam za sklenjeno pomoč in dejal: »Najmočnejša demokratska država je s svojim zakonom o posojanju in prodaji vojni potrebščin izjavila, da bo dala svojo veliko industrijo in denarno pomoč za poraz narodnega socializma, da bi veliki in mali narodi mogli živeti varno in svobodno. V imenu angleške vlade, te zbornice, vsega angleškega naroda in tudi vseh tistih narodov, ki ljubijo svobodo, izražam Združenim državam zahvalo za njihov sklep.«

Ameriška reprezentančna zbornica je v sredo s 336 proti 55 glasovom odobrila krepitev v znesku 7 milijard dolarjev (nad 500 milijard dinarjev) za izvedbo zakona o posojanju vojnega materiala demokratičnim državam. Te kreditne mora sedaj odobriti še senat. Združene države pošiljajo v čedalje večji meri vojni material v Anglijo.

Nemčija je odločena, da prepreči pošiljanje vojnega materiala in živil iz Amerike v Anglijo ter je napovedala v ta namen veliko akcijo s svojo mornarico in letalstvom, Anglija in Združene države pa poročajo o protiakcijah. Pričenja se strahovita bitka za Atlantik.

Velika nemška letalska ofenziva proti Angliji in protiofenziva angleškega letalstva traja dalje. Nemško letalstvo je silovito bombardiralo številne kraje v Angliji, med njimi London, Bristol, Liverpool, Glasgow, Hull in Portsmouth, angleško letalstvo pa je napad-

lo industrijske kraje v Porurju, letališča in pristanišča v zasedenih pokrajinah vse od Norveške do Bresta v Franciji, Hamburg, Bremen, Emden in še nekatere kraje.

Po grških vesteh so grške čete vzdrazale veliko italijansko ofenzivo v Albaniji in obdržale vse postojanke na srednji in severni fronti. Po ameriških poročilih so se močni oddelki angleške vojske izkrcali v Grčiji. Nemška vojska stoji ob bolgarsko-grški meji. Po vesteh iz Turčije stoji turška vojska kot opazovalec s puško ob nogi. Turški zunanji minister Saradzoglu je imel na angleškem otoku Cipru konferenco z angleškim zunanjim ministrom Edenom in šefom vrhovnega angleškega generalnega štaba generalom Dillom.

Angleške čete so zavzele Berbero, glavno mesto Angleške Somalije, ki so jo bili pred pol leta zasedli Italijani. V vzhodni Abesiniji so angleške čete v ponedeljek zavzele Džidžo, ki leži 80 km od Hararja in nekaj nad 100 km od železniške proge Džibuti-Addis Abeba. Abesinski uporniki v sodelovanju z angleškimi imperialnimi četami napredujejo v vseh odsekih v zapadni Abesiniji ter so zavzele Asoso in prodrele v smeri proti Addisu Abebi do Debra Markosa. V Eritreji zožujejo angleške čete obroč okrog Kerena, ki ga Italijani odločno branijo.

V Cannesu je umrl bivši rumunski zunanji minister Nikolaï Titulescu.

Stališče Sovjetske Rusije je še vedno zagonetno. Nekatera nevarna poročila trdijo, da Sovjetski Rusiji ne gre predvsem za komunistično politiko, temveč da vodi Rusija v glavnem rusko, nacionalistično in imperialistično politiko, ki je skrajno previdna in se izogiba nevarnosti v sedanjem svetovnem sporu. Po teh vesteh računa Rusija tudi s posledicami dolge vojne in s splošnim izčrpanjem, toda ne v glavnem zato, da bi razširila komunistično oblast, temveč da bi na razvalinah Evrope vstala mogočna Rusija.

Politika

Vprašanje časti

Splitski »Narodni list« je objavil naslednji dopis bivšega jugoslovenskega dobrovoljca iz Zagreba:

Mi Hrvati nismo mogli dati za naše osvobojenje in zedinjenje toliko, kolikor so v zadnjih vojnah dali Srbi. V preteklosti smo od dneva, ko je pri nas dozorela nacionalna misel, dali in prispevali morda več nego kateri koli del jugoslovenskega naroda. Toda politične razmere, v katerih smo živeli pred vojno, nam niso nudile možnosti, da bi dali za naše osvobojenje in zedinjenje vse ono, kar bi bili sicer mogli in kar je bila naša dolžnost...

Dolžnost nas Hrvatov pa je, da damo v teh težkih dneh in v dneh, ki nas morda čakajo, Jugoslaviji maksimum naših sil in naših naporov, da bi v plemenitem tekmovanju po možnosti izenačili žrtve, ki jih je dal srbski del

in čast važnejše od miru in kruha; zlasti če se upošteva geslo, da je bolje živeti en dan kot lev, kakor pa deset let kot ovca, in da so topovi v službi domovine važnejši nego vsaka hrana, geslo, ki so ga poudarili drugi narodi. Ponavljamo stotič, da nismo nikomur vnaprej sovražniki, razen onemu, ki se izkaže kot naš sovražnik. Toda kakor znamo biti dobri prijatelji, lojalni sosede in nedvolični nevtraleci, znamo seveda biti tudi odločni nasprotniki, če nas kdo k temu izzove. Polovičarski torej nismo nikoli, temveč smo vedno hrabri in neomajni, v uspehih in v neuspehih, kakor se spodobi ponosnemu narodu. Ravno te naše vrline so večkrat poudarjali naši sosedi, kar smo vedno s hvaležnostjo jemali na znanje; zato ne vidimo razloga, da bi

naroda tej državi in tako prispeval tudi k osvobojenju nas Hrvatov, kakor tudi k zedinjenju vseh jugoslovenskih plemen.

To je moralni dolg, ki ga dolgujemo Hrvatim Jugoslaviji, to je vprašanje časti nas kot posameznikov in nas kot kolektiva.

Namesto političnih preprirov in borb bi morali dati vsi deli jugoslovenskega naroda v tem plemenitem tekmovanju vsega sebe!

Če bodo dali vsi deli, vsa plemena in vse pokrajine vse, kar morejo in kar morajo, bodo prenehale majhne borbe, ki se jih bodo naši potomci sramovali, ki nam pa — kar je še slabše in nevarnejše — utegnejo ogroziti temelje onega, kar smo z morjem znoja in krvi stoletja gradili in zgradili.

Narodni škodljivci

»Narodna odbrana« žigosa one, ki so izpodkopavali moralno naroda, in pravi: »Poleg duha časa so delali na ruše-

bilo sedaj naenkrat treba zahtevati od nas — docela nasprotno vrline...

Prepričani smo, da bomo, če se bomo po tem ravnali, očuvali svoj mir in tudi svoj kruh, predvsem pa svojo neodvisnost in celokupnost. Če pa pričakujemo od drugih, da ne bodo zašli z nami v prepri — je tembolj naša dolžnost, da sami med seboj končamo vse prepire in da tej neodvisnosti in celokupnosti na ljubo zatremo vse spore. To bo tudi ostale napotilo, da nas bodo spoštovali. Če nudi država sliko kompaktnosti in odločnosti, izživa ne samo moralno, temveč tudi fizično spoštovanje. Enodušna Jugoslavija predstavlja silo, s katero ima vsakdo interes, da je rajši njen prijatelj, kakor pa sovražnik.

nju naroda mnogo vidni in nevidni sovražniki. Sovražnik naroda pa je vsakdo, ki je vnašal v narod brezboštvo in etični materializem; oni, ki je na kakršen koli način onečaščal narodne svetinje in deval narodne ideale v nič; oni, ki se je norčeval iz glavne narodove preteklosti; oni, ki je sejal v dušo naroda seme razvratnosti; prav tako tudi oni, ki je obogatel od narodnih naporov ter povzročil z brezidejnim partizanstvom sovraštvo in razdvojenost v narodu; oni, ki so se duhovno odtuževali narodu, da bi zaradi položaja in bogastva služili za kamuflažo tujim silam. Naša dolžnost je, da vsemu temu postavimo v bran svojo moč, svoje vrednote in svojo odločnost. Bolj kot kdajkoli je danes potreben skupen napor najboljših, da očuvamo vse ono, kar smo podedovali od prednikov.

Škofove besede

Na evharističnem sestanku, ki je bil pred kratkim v Zagrebu, je govoril tudi sarajevski nadškof dr. Šarić in dejal med drugim:

»Srbi in Slovenci naj bodo ponosni, da so Srbi in Slovenci, kakor smo mi Hrvati ponosni, da smo Hrvati. Doslej smo se vedno znali zbrati v slogi, pa bomo znali to tudi v bodočnosti. Ni tako lahko pretrgati vrv, ki je spletena iz treh konopcev, kakor je to lahko, če se pretrga vsak konopec posebej. Tudi mi smo danes taka vrv, spletena iz treh konopcev!«

K temu pripominja »Sokolski glasnik«: Ne glede na vse razlike, ki utegnejo biti med nadškofom Šarićem in nami, moramo reči k tem besedam: Bravo! Kadar gre za splošno dobro, bi morali cerkveni poglavarji prvi pozvati narod na skupno obrambo, zato je treba pričakovati, da bodo to storili tudi ostali škofje v Jugoslaviji.

Celje nai se oddolži velikemu rojaku Ivanu Žigi Popoviču!

Znameniti slovenski učenjak iz Arclina

Na Ljudskem vseučilišču v Celju je predaval 13. t. m. prosvetni inspektor v p. g. Josip Wester o slovenskem učenjaku Ivanu Žigi Valentinu Popoviču, ki se je rodil 1. 1705. v Arclinu pri Vojniku in je umrl 1. 1774. v Perchtoldsdorfu pri Dunaju. Predavatelj je najprej podal opis Popovičevega življenja, nato pa je bral nekatere za Celje in za Slovence sploh zanimive odstavke iz Popovičevega glavnega spisa »Raziskovanja o morju« (»Untersuchungen vom Meere«). Ob zaključku svojega zanimivega predavanja je dejal tole:

»Predočimo si še enkrat potomca srbskih prednikov in sina slovenske matere iz Arclina, kako je kot deček, gnan od notranje sile, od uka želje, ubežal z doma, v kako tesnobnih razmerah je v Nemškem Gradu posecal in dovršil latinske šole, kako se je nato ta nemirni duh skital 25 let po evropskem svetu kot znanstven raziskovalec, prirodoisec, zgodovinar, jezikoslovec, vedno zavedajoč se svojega slovenskega porekla, s kako znanstveno vnemo je pobijal nekatere trditve in nazore učenjakov evropskega slovesa, kakršna sta bila nemški jezikoslovec

in pisatelj J. Krištof Gottsched in švedski prirodoslovec Karel Linné, in kako je kljub vsem protivnikom častno zasedel stolicu nemškega jezika in govornišva na dunajski univerzi on, sin slovenske matere, kako je pripravljaj enoten standardni črkopis za vse evropske jezike, posebej tudi za slovenskega, kako je sestavljal slovensko slovnico in nabiral gradivo za slovenski slovar in kako je naposled kot samotarski učenjak, ločen od vsega sveta, končal tek svojega dela in truda polnega življenja, zapustivši znatno ustanovo za študente štajerske dežele.

Ta slavní naš rojak Ivan Žiga Valentin Popovič je pač vreden, da bi mu sedanjí rojaki postavili spomenik v domačem kraju. Mesto Celje pa naj bi se mu oddolžilo še na drug primeren način. Ljubljana že ima Popovičovo ulico. Tem bolj pritiče Celju častna dolžnost, da poimenuje če ne trga, pa vsaj kako novo cesto ali večjo ulico po tem slavnem možu našega rodu, kakor ga je kot odličnega predstavnika našega naroda že tudi Mohorjeva družba počastila v svoji knjigi »Slovenski možje«. Slava Popovičevemu spominu!

Skrb za obrtniško mladino v Celju

Celjsko obrtništvo je ustanovilo mladinski odsek

Celjsko obrtništvo je ustanovilo mladinski odsek v okviru Združenja obrtnikov za mesto in srez Celje in s sodelovanjem Slovenskega obrtnega društva v Celju. Razveseljivo je, da se obrtništvo zaveda, da je njegov uspeh in napredek, bodisi materialen, bodisi moralen, mogoč samo tedaj, če posveti vso pozornost obrtniški mladini, in začne v tem pogledu delati načrtno.

Kakor smo obveščeni, je vodstvo mladinskega odseka poverjeno frizerskemu mojstru g. Ivanu Vozliču, ki mu je obrtništvo zaupalo to važno in odgovorno funkcijo. Obrtnikom se je posrečilo pridobiti si kot prvega sodelavca g. Josipa Grašerja, predsednika Celjskega šahovskega kluba in starešino celjskih škavtov. Dejstvo, da

je g. Grašer znan prijatelj mladine, jamči za uspeh, ki ga obrtništvo pričakuje in potrebuje na področju izobrazbe in kulturne vzgoje svojega naraščaja.

Upamo, da bodo tudi pristojni činitelji posvetili omenjenemu mladinskemu odseku svojo pozornost. Ker ti činitelji od časa do časa podpirajo ustanove in organizacije, ki delujejo za splošnost ali pa za določeni del občanov, je potrebno, da podprejo tudi obrtniški mladinski odsek s sredstvi in nasveti. Ker se je pri nas že marsikaj lepega in dobrega začelo, pa žal tudi nehalo, apeliramo na pristojne činitelje, da tudi v tem primeru sodelujejo pri delu za napredek, duševno zdravje in moralni dvig mladine.

Domače vesti

— **Prepoved povišanja cen.** Vlada je izdala tri važne uredbe in sicer o izvajanju nadzorovanja cen, o ureditvi notranjega prometa in o organizaciji ministrstva za oskrbo in prehrano. Druga uredba določa med drugim, da se do 1. avgusta letos ne sme povišati cena nobenemu blagu in tudi ne cena za prevoz potnikov ali blaga v notranjem prometu. Minister lahko za posamezne vrste blaga tudi zniža sedanje cene in določi najvišji kosmati zasluzek.

— **Povišanje železniške blagovne tarife za 10%** bo stopilo 1. aprila v veljavo. Povišanje pa ne velja za žito, krompir, drva in živinsko krmo.

— **Sovjetski poslanik Plotnikov** se je po daljšem bivanju v Moskvi vrnil v Beograd in je spet prevzel svoje posle.

— **Trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Sovjetsko Rusijo** se bodo

pričela v kratkem. Gre za ureditev trgovinskega prometa med obema državama v prihodnji sezoni.

— **Nove, povišane poštno pristojbine**, o katerih smo že poročali, bodo stopile 1. aprila v veljavo.

— **Zahteve državnih in javnih nameščenecv in upokojenecv.** Posebni delovni odbor združenj državnih in samoupravnih uslužbencev in upokojenecv v Ljubljani je poslal s podpisom 29 stanovskih združenj nameščenecv in upokojenecv, ki imajo svoje sedeže v Ljubljani, kraljevskemu namestništvu dopis. V tem dopisu je delovni odbor obrazložil izredno slabi položaj državnih in javnih nameščenecv in upokojenecv ter prosil za najvišjo zaslombo v pravični borbi za doseg človeškemu dostojanstvu primerne življenja.

— **Šmarsko - rogaško - kozjanski večer v ljubljanskem radiu** bo v soboto 22. t. m. in sicer ob 19.25 predavanje o gospodarskem položaju okraja, od 20.30 do 22. pa potovanje po okra-

ju z opisom najlepših znamenitosti. Oboje je pripravil prof. dr. Pavel Strmšek, tednik »Radio Ljubljana« pa je objavil ob tej priliki poleg 4 krajevnih slik zemljevid okraja in odlomke iz tega potopisa.

— **Zveza sobnih, črkoslikarjev, pleskarjev in ličarjev za dravsko banovino** sporoča javnosti, da je na svoji redni skupščini v Celju 9. t. m. glede na ponovni povišek cen materiala sklenila ponovno povišati tudi cene svojim izdelkom za sobno in črkoslikarsko, pleskarsko in ličarsko delo za nadaljnjih 30%.

Celje in okolica

Ustanovitev prisilnega združenja hmeljarjev

Lani je vlada izdala uredb o hmelju, ki določa, da se v vsakem hmeljskem okolišu ustanovi po eno hmeljarsko združenje, čigar namen je brigati se za prodajo hmelja, prirejati vzorčne sejme, voditi seznam lastnikov in površin hmeljišč ter zbirati podatke o pridelavi in prodaji hmelja. V torek 25. t. m. ob 9. dopoldne bo v dvorani Ljudske posojilnice v Celju ustanovni občni zbor Združenja hmeljarjev za Slovenijo, čigar okoliš obsega celjski in gornjegrajski srez, šoštanjski sodni okraj ter občine Marenberg, Muto, Vuhred, Vuzenico in Ruše pri Mariboru.

Vsak hmeljar mora prinesiti s seboj potrdilo občinskega urada, da je resnično hmeljar.

Hmeljarji, udeležite se tega za vas važnega stanovskega zborovanja!

— **Franc Šribar** — 85-letnik. Danes praznuje znani klobučarski mojster g. Franc Šribar v Celju 85-letnico svojega življenja. Jubilar se je rodil 21. marca 1856 na Ložnici pri Celju. Ko mu je bilo 12 let, se je šel učiti klobučarske obrti in je vstopil kot vajenec v klobučarno trvdke Čihba v Celju. Tu se je izučil, potem pa je odšel kot mlad klobučarski pomočnik na potovanje ter je v osmih letih prepotoval skoraj vso Avstrijo, Nemčijo in Švico. Ko se je z bogatimi izkušnjami spet vrnil v rodno Celje, je tu 1. 1882. ustanovil samostojno obrt, ki je po solidnosti kmalu zaslovela. Šribar mojstruje sedaj že 59 let in je kljub visoki starosti svež, krepak in delaven. Dolgo vrsto let je predsedoval Združenju klobučarjev v Celju, ki ga je v priznanje njegovih zaslug izvolilo za svojega častnega predsednika. Franc Šribar je eden najstarejših celjskih obrtnikov, če ne morda najstarejši sploh. Odlikujejo ga velika marljivost, solidnost, poštenost in odločna narodna zavest, ki jo je tudi v težkih časih pred osvobojenjem vedno neustrašno izpričeval. Ni torej čudno, da je med prebivalstvom zaradi teh svojih lepih lastnosti splošno spoštovan in priljubljen. Francu Šribarju iskreno čestitamo k jubileju s toplo željo, da bi mu usoda naklonila še dolgo vrsto let zdravja, zadovoljstva in vedrine!

— **Regulacijska dela na Savinji.** Sedaj nadaljujejo regulacijo Savinje v drugem delu pete etape, ki se začena pod Grenadirjevo brvjo in sega do drugega železniškega mostu na Bregu. V telu so regulacijska dela pri Grenadirjevi brvi. Regulacijo izvršuje banska uprava v lastni režiji s svojimi

KINO UNION - CELJE

22. — 24.

Solnčni vzhod

(Die Reise nach Tilsit)

Pretrsljiva zgodba, pri kateri bodo zatrepetala vsa ženska srca.

Fritz van Dongen Kristina Isderbaum Anna Dammann

23. matineja: **Robinson Cruzoe**

25. — 27.

Dama in cowboy

Ljubezen je močnejša od vseh predsodkov, močnejša od razlik, ki obstojajo med posameznimi družabnimi sloji.

Merle Oberon Gary Cooper

25. matineja: **Kri prerije**

sredstvi in s prispevki mestne občine celjske in sreskega cestnega odbora v Celju. Regulacija Savinje v šesti etapi, to je v glavnem odseku pod Starim gradom na tako zvanem celjskem ovinku med obema celjskima mostovima, bi se lahko obenem s predvideno preložitvijo železniške proge in povečanjem celjske postaje pričela že letoš. Zato bodo morali pristojni činitelji pokreniti vse, da bodo čimprej zagotovili izdatna denarna sredstva, ki so nujno potrebna za regulacijo Savinje v tem najvažnejšem predelu.

— **Ljudsko vseučilišče.** V risalnici meščanske šole v Celju bo predaval v ponedeljek 24. t. m. ob 20. ur. **Josip Mal**, ravnatelj Narodnega muzeja v Ljubljani, o »Svetovnem nazoru starih Slovencev«. Opozarjamo občinstvo na to zanimivo predavanje našega uglednega znanstvenika - zgodovinarja.

— **O sodobni Turčiji** je predaval v ponedeljek zvečer na ljudskem vseučilišču v Celju novinar in publicist g. Božidar Borko iz Ljubljane. Poslušalcem, ki so docela napolnili predavalnico, je prikazal v glavnih obriših zgodovino Turčije, propad velikega turškega imperija in veličastno prerogjenje turškega naroda po svetovni vojni. Nazorno je orisal moderno Kemalovo Turčijo in njene vprav revolucionarne reforme in ogromne uspehe na vseh področjih javnega udejstvovanja. Ob zaključku je pokazal vrsto slik iz sodobne Turčije. Poslušalci so sprejeli zanimiva in poučna izvajanja z živahnim odobravanjem.

— **Odlikovanje rezervnega oficirja.** Na dvorišču vojašnice kralja Petra je bila v soboto popoldne lepa vojaška svečanost. Ob prisotnosti vojaštva in sodelovanju vojaške godbe je poveljnik mesta in 39. pp. g. polkovnik Ivo Tomašević po jedrnatem govoru izročil rezervnemu podporočniku Vladimiru Diehlu iz Celja zlato kolajno za vestno službovanje. Odlikovancu iskreno čestitamo!

— **Odlikovani profesorji.** Odlikovani so: z redom sv. Save 4. stopnje g. prof. v p. Pavel Holeček v Celju, dr. Pavel Strmšek, profesor II. realne gimnazije v Celju in Fran Rojšek, profesor I. realne gimnazije v Celju, z redom sv. Save 5. stopnje pa dr. Pavel Blaznik, profesor I. realne gimnazije v Celju. Čestitamo!

Ob 10-letnici Sokola pri Sv. Jederti

Ako se peljete iz Laškega proti Rimskim toplicam, se vam na ovinku pod staro cerkvico v Marijagradcu prikaže na obronku na zapadnem obzorju na desnem bregu Savinje cerkev z visokim zvonikom, ki stoji liki rimski stražar ob širokem in precej visokem prehodu iz doline Savinje proti trboveljskim zakladom. To je cerkev Sv. Jederti, po kateri ima tudi gorska vas okrog nje svoje ime. Pri vasi Sevcah blizu Rimskih toplic se vam prikaže precej bližje in je videti na robu še višja. Očarljiv je pogled zvečer ob zahajajočem soncu, ko dobijo smrekovi gozdovi Trboveljske premogokopne družbe, ki so gosto in lepo v vrsti nasajeni na levi in desni, zlato solnčno ozadje. Potniki, izletniki, pa tudi domačini izstopajo navadno v Rimskih toplicah, od koder je po cesti soteske

Kozice, po kateri šumi bistra Ična, polna priljubljenih postrvi, lahek, lep in senčen dohod na planoto, olepšano s skrbno obdelanimi njivami in travniki: Sv. Jedert. Po cesti, ki nas pelje skozi sotesko, je tekla svoj čas železniška proga iz nekdanjega rudnika na Breznem v Rimske toplice, kjer se še dobro poznajo obris nasipa za železniško rampo. Na Breznem je še sedaj lepo urejena kolonija TPD, sestoječa iz 7 osem do deset stanovanjskih hiš judajmskih rudarjev. Z Breznega nas vodi cesta proti vzhodu skozi ljubko vas Belovo k Sv. Jederti. Tam, kjer stoji danes vas Sv. Jedert, je bila pred 400 leti gosto poraščena goščava, le tu pa tam so bili baje pašniki. Na vzhodni strani v mali dolinici je na precejšnjem ozemlju vas Sedraž. V tej vasi, na vznožju Trnovega hriba, je stal

nekadaj samotni grad. Nekaj zidovja vidimo še danes. Tu je živela pred več sto leti grofica Jera Raty, ki je po kroniki, katero je sestavil sedanji tamkajšnji župnik g. J. Lončarič, postavila na mestu, kjer je sedaj župna cerkev, kapelico, iz katere je zrasla sedanja cerkevna stavba. Pozneje pa je nastala tu lepa vas. Kakor poročajo zgodovinski viri, so ta kraj obiskali tudi Turki. Morda ima iz tistih časov svoje ime vas Turje, ki leži na rodovitni in precej visoki terasi Kopitnika jugozapadno od Sv. Jederti.

Prebivalci teh krajev so kmetje, ki se bavijo z raznimi panogami kmetijstva. Zadnja leta so po vseh pobočjih zrasle kot gobe po dežju lične kočice, ki so si jih postavili rudarji. Poudariti je treba, da je vsako gibanje in trenje odvisno od obratovanja in konjunktura rudnika Hude jame, ki ima najboljši premog naše ožje domovine. Obrtni-

štvo tu nima podlage za dober razvoj in je zato prav skromno. Isto je s trgovino. Žal pa je nasprotno z gostilnam.

Poleg cerkve je štirirazredna osnovna šola. Stari ljudje, tako mi je pripovedoval pokojni oče, so hodili samo v nedeljske šole. Priznati moram, da so si on in njegovi vrstniki poleg nedeljskih šol pridobili s čitanjem in samoučenjem mnogo znanja, da so znali rešiti težke račune na pamet zanesljivo in nego mi na papirju. Ko so ustanovili enorazredno ljudsko šolo, je bil eden izmed najuspešnejših oračev ledine učitelj Šeligo. Sadovi njegovega neumornega dela so vidni še danes kot globoko zarezana brazda. Poleg vzgoje otrok se je bavil predvsem in z vsem srcem s sadjarstvom. Vsi drevoredi ob cestah in potih so njegova zamisel in njegovo delo. Krasno pa je urejen sadonosnik na njegovem posestvu, ka-

Iz gimnazijske službe. Prosvetno ministrstvo je postavilo go. Mileno Bežanovo, suplentko na I. drž. realni gimnaziji v Celju, za profesorico 8. položajne skupine.

Diplomirana je bila 13. t. m. na filozofski fakulteti ljubljanske univerze iz kemije gđ. Alenka Mravljakova, hčerka g. Fr. Mravljaka, direktorja I. drž. realne gimnazije v Celju. Čestitamo!

Polpore visokošolcem in srednješolcem. Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenca v Celju je na seji 7. t. m. razdelil podpore 76 visokošolcem v skupnem znesku 30.000 din in 29 srednješolcem v skupnem znesku 5.950 din.

Celjski mestni svet bo imel redno sejo v petek 28. t. m. ob 18.30. Na dnevnem redu so poročila odborov.

Pestri svet v barvah je naslov predavanja SPD, ki bo v petek 28. t. m. ob 20. v risalnici meščanske šole v Celju. Predavatelj dr. France Avčin iz Ljubljane bo poslušalcem predložil 200 izbranih prekrasnih barvnih diapozitivov s pokrajinskimi in planinskimi motivi in bo z lepo besedo pojasnil njih vsebino. Ta večer bo užitek za ljubitelje narave, ne smete ga zamuditi.

Za Vaše knjigovodstvo v novem letu trgovske knjige in ostale pisarniške potrebščine pri tiskarji Karli Gorčar vdova, Celje, Kralja Petra cesta 9.

Obrtniški praznik je proslavilo celjsko obrtništvo s tem, da se je na Jožefovo zjutraj udeležilo službe božje v opatijski cerkvi. Zaradi izrednih razmer letos ni bilo obrtniškega zborovanja, ki ga na Jožefovo prireja Slovensko obrtno društvo v Celju.

Več za otroka! Drž. krajevna zaščita dece in mladine v Celju priredi vsako leto prodajo zelenih oljk in butaric na cvetno nedeljo. Ta akcija daje blagajni vsako leto lep dohodek, ki ga zaščita uporablja za nabavo obleke in obutve za revne šolarje. Zato prosimo krajevna zaščita tudi letos obnove, da bi pridno segalo po oljkah in butaricah in tako podprlo to človekoljubno akcijo. Oljke in butarice bodo prodajali na cvetno nedeljo 6. aprila na stojnicah na Glavnem in na Slomškovem trgu.

Iz starokatoliške cerkve. V nedeljo 23. t. m. v Celju ne bo starokatoliške službe božje, ker bo ta dan služba božja v Sokolskem domu v Trbovljah.

Pivcem piva! Še malo potrpljenja. Novo črno unišonsko pivo bo v najkrajšem času dozorelo in dobro vležano ter pride v soboto dne 29. marca 1941 v promet.

Redni letni občni zbor tamburaškega društva »Danica« v Celju bo v petek 21. t. m. ob 20. v restavraciji »Na-Na« z običajnim dnevnim redom. Odbor.

Sreski odbor Udruženja vojnih invalidov v Celju bo imel občni zbor v nedeljo 23. t. m. ob 9. dopoldne v Narodnem domu.

Slovensko obrtno društvo v Celju bo imelo redni letni občni zbor v četrtek 3. aprila ob 19. v Obrtnem domu v Celju, Gledališka ulica št. 2.

Združenje trgovcev za srezo Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah opozarja svoje člane, da bo 18. redna glavna skupščina združenja v sredo

26. marca ob 8. zjutraj v veliki dvorani Narodnega doma v Celju, z dnevnim redom, ki je bil vsem članom dostavljen. Udeležba na skupščini je za člane strogo obvezna.

Redni letni občni zbor Savinjske podružnice Slovenskega planinskega društva v Celju bo v četrtek 3. aprila s pričetkom ob 20. v mali dvorani Narodnega doma v Celju. Na dnevnem redu je poročilo načelnika, tajnika, blagajnika, odsekov in nadzornega odbora, nato samostojni predlogi in služajnosti. Članstvo vljudno vabimo k udeležbi. Odbor.

Odvetniško pisarno je otvoril g. Franjo Kranjc v novi zgradbi Pokojniškega zavoda na Krekovi cesti v Celju.

Težko prizadeta rodbina. Pri porodu v celjski porodnišnici je izdihnila v torek 39-letna Franciška Likarjeva, žena mlinarja in žagarja Ivana Likarja iz Hrenove pri Novi cerkvi. Ko je prispel njen mož po daljši odsotnosti v torek popoldne v Celje, da bi obiskal svojo ženo v porodnišnici, je našel ženo že mrtvo. Pokojna zapušča osem nepreskrbljenih otrok. Bila je vzorna žena in izredno skrbna mati. Njena smrt je pretresla vse prebivalstvo. Likarjevo so položili v četrtek dopoldne na pokopališču v Novi cerkvi ob številni udeležbi prebivalstva k zadnjemu počitku. Pokojni bodi ohranjen lep spomin, kruto prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

Na površju doma je utonil. V ponedeljek okrog 21. se je vračal 59-letni Jože Oblak, najemnik gostilne »Pri levškem mostu« v Medlogu št. 20 pri Celju, v kateri sta bila 1. 1939. umorjena gostilničar Ocvirk in njegova žena, s kolesom iz mesta domov. Ko se je vozil po poti blizu levega brega Savinje proti gostilni in je bil samo še 60 m oddaljen od doma, je padel s kolesom vred v veliko jamo, napolnjeno z 2 metra globoko vodo. Oblak si v temi ni mogel pomagati in je utonil. Domači so ga kmalu pogrešili in so ga šli iskat, našli pa so ga šele v torek zjutraj. Prenesli so ga na dom in ga položili na mrtvaški oder. Tudi njegovo kolo so kmalu izvlekli iz vode. Oblak, ki je bil prej rudar in je bil doma iz Griž pri Žalcu, zapušča težko prizadeto ženo Rozalijo. V četrtek popoldne so ga položili na okoliškem pokopališču k zadnjemu počitku.

Žetev smrti. V Gotovljah pri Žalcu je umrla v ponedeljek 81-letna posestnica Neža Vipotnikova, mati ge. Antonije Krempušev, soproge avtoizvoščka v Celju. V celjski bolnici so umrli: 13. t. m. 54-letna, v št. Janž na Vinski gori pristojna ciganka Franciška Gartnerjeva, občinska reva brez stalnega bivališča, 14. t. m. 54-letna preužitkarica Elizabeta Zupančeva z Gorice pri Slivnici in 13-letni sin posestnice Ivan Špel iz Škal pri Velenju, v nedeljo, 92-letni preužitkar Janez Gaberšek z Rečice pri Šmartnem ob Paki, v sredo pa 82-letna dninarica Ivana Pertinačeva iz Pilštanja in 70-letni, na Polzele pristojni Anton Kok, občinski revež brez stalnega bivališča. N. p. v m.!

Domače fino kisle zelje in prvovrstne kranjske klobase Vam nudi zelo poceni trgovina s špecerijskim in kolonialnim blagom ALOJZ MASTNAK, CELJE, Gosposka ulica 7 — Telefon štev. 4.

Smrtna nesreča otroka. V četrtek okrog 16. so otroci na ledini na Bregu pri Polzeli požigali travo in dračje. Plamen je zajel 7-letno delavčovo hčerko Marijo Ocvirkovo z Brega. Deklici se je vnela obleka. Ogenj so sicer kmalu pogasili, kljub temu pa je dobila deklica težke opekline po vsem telesu. Prepeljali so jo v celjsko bolnico, kjer je danes ob pol 9. dopoldne izdihnila.

Razne likerje, fin rum, Cognac, pristen brinjevec in slivovko kupite zelo poceni v trgovini s špecerijskim in kolonialnim blagom ALOJZ MASTNAK — CELJE. Telefon št. 4. Gosposka ul. 7.

Razprava o smrtni nesreči v Braunsovi tovarni v Celju Tri pogojne obsodbe

Na okrožnem sodišču v Celju se je v ponedeljek nadaljevala dne 3. t. m. prekinjena razprava proti trem nameščencem tvrde V. Brauns v Celju in sicer proti 57-letnemu ravnatelju in prokuristu Antonu Ržimeku, proti 32-letnemu inženjerju kemije Janku Čučku in proti 36-letnemu delovodji Henriku Schmidtu.

Ravnatelj Ržimek in inž. Čuček sta bila obtožena, da sta v Braunsovi tovarni v Celju iz malomarnosti povzročila z električno motorno silo nevarnost za življenje ljudi s tem, da sta leta 1939. instalirali v podjetju stroj mešalnik za izdelovanje guminola na električni pogon brez oblastvenega dovoljenja, brez eksplozijsko varne strokovne izvedbe in brez predpisane oblastvene kolavdacije ter poverila nadzorstvo nad tem obratom in tudi delo v tem obratu kemije neukim osebam, zaradi česar je nastala lani 18. novembra popoldne ob zaključku obratovanja v tem obratu eksplozija sobnih vnetljivih bencinskih hlapov, ki so vžgali obleko delavke Marije Bučarjeve. Bučarjeva je dobila težke opekline, ki jim je drugo jutro podlegla v celjski bolnici. Schmidt pa je bil obtožen, da je kot delovodja, ki je imel dolžnost posluževati tudi stroj mešalnik za izdelovanje guminola na električni pogon ter sploh voditi nadzorstvo tudi nad tem strojem in električnim motorjem, zanemarljivo to svojo dolžnost s tem, da je puščal delavko Marijo Bučarjevo kot neuko osebo v obratni prostor, ki je bil ogrožen z bencinskimi hlapovi, da je tam prižigala in ugaševala električno luč ter odpirala in ustavljala električni motor, zaradi česar se je Mariji Bučarjevi lani 18. novembra popoldne v trenutku, ko je ustavila električni pogon in motor, zaradi nastale eksplozije bencinskih hlapov vnela obleka in je Bučarjeva zaradi dobljenih opeklin izgubila življenje.

Obtoženci so zanikali krivdo. Glede pokrova mešalnika, ki je bil ob času nesreče odprt, tako da so iz mešalnika lahko izhlapovali bencinski plini, so izjavili, da je očitno nekdo pustil pokrov odprt. Kdo je to storil, pa ni bilo mogoče ugotoviti.

Kot izvedenec je bil zaslišan dr. ing. Ljubo Knop iz Celja, ki si je bil nekaj dni po nesreči ogledal prostor za izdelovanje guminola. Izjavil je, da postaja eksplozivni učinek v tem prostoru večji, čim bolj se oddaljujemo od cen-

Razglednice Ciril-Metodove družbe. Naša šolska in narodno obrambna družba je tudi letos izdala za velikonoč osem vrst prav lepih razglednic z narodnimi motivi. V Celju se dobijo po vseh narodnih trgovinah in trafikah, ima pa jih v zalogi tudi ženska podružnica CMD v Celju.

Varovanje planinske flore. Opozorjamo na razglas o predpisih o varovanju planinske flore, ki je nabit na uradnih deskah mestnega poglavarstva.

Zdravniško dežurno službo za člane OUZD in svoje bo imel v nedeljo 23. t. m. zdravnik dr. Josip Čerin v Prešernovi ulici.

tra guminolne produkcije. Usodnega dne se je pojavil maksimum eksplozivnosti dva metra izven tega prostora. V prostoru je bila v zraku zmes, ki je bila prenasršena z bencinskimi hlapovi, očitno ker je bil pokrov mešalnika dalje časa odprt. Ko je stopila Bučarjeva v ta prostor, je vdrl svež zrak v ta prostor, obenem pa je udarila plinska mešanica iz prostora skozi odprta vrata. V tem trenutku je Bučarjeva izklopila električno stikalo, ki meče od časa do časa iskre. Zaradi tega je nastala v prostoru majhna eksplozija, ki sama na sebi ni bila nevarna. Do glavne eksplozije pa je prišlo izven tega prostora zaradi vdora svežega zraka v prenasršeni prostor. Ni potrebno, da bi se bili morali na električnem stikalu poznati sledovi vžiga. Manj verjetno je, da bi bila povzročila eksplozijo iskra, ki so jo morda povzročili z žebli okovani čevlji Bučarjeve pri hoji po tlaku. Izključeno tudi ni, da so jo povzročile leteče saje iz sosednega dimnika. Stikalo v tem prostoru po svoji legi ne ustreza. Moralo bi biti nameščeno v drugem prostoru nego motor. Če pa je bilo v istem prostoru, bi bilo treba uporabiti oljnato stikalo, ki preprečuje iskrenje.

Obtožence je zagovarjal odvetnik dr. Ernest Kalan, ki je predlagal oprostilo sodb. Izjavil je tudi kot pooblaščenec tvrde Brauns, da je tvrde že namestila eno hčerko pokojne Bučarjeve in da bo zaposlila v svojem obratu tudi drugo hčerko, ko bo ta dovršila šolo.

Sodišče je obsodilo ravnatelja Ržimeka in inž. Čučka po § 195-2 k. z. vsakega na 2 meseca zapora, Schmidta pa po § 195-4 k. z. na 3 mesece strogega zapora, vse tri pogojno za dobo dveh let. Sodišče je prišlo do prepričanja, da sta ravnala ravn. Ržimek in inž. Čuček malomarno, ker nista dala vstaviti stikala v prostor, v katerem je mešalnik, tako, da bi ustrezalo predpisom, in ker tudi nista prijavila mešalnika v kolavdacijo. Glede Schmidta je sodišče ugotovilo, da je naročil Bučarjevi, da ustavi pogon mešalnika. Po mnenju sodišča je nastala eksplozija zaradi iskre iz električnega stikala, ki je bilo nameščeno nizko nad tlemi.

Jabolčnik

zelo dober, pristen, več polovnja ov skupaj prodam. Izve se v Trubarjevi ul. 3/1, Celje.

mor še sedaj vsako leto prihaja za nekaj mesecev na oddih njegova soproga s svojimi hčerkami iz Maribora. Druga važna osebnost je bil pokojni učitelj J. Pukmajster, ki je tu uvedel umno čebelarstvo. Značilno je, da je svoje najboljše učence poučeval celo v stenografiji, kvadriranju in korenjenju. Izpustiti nikakor ne smem, da je bil on tudi prvi naročnik naprednega lista v občini.

V kulturnem pogledu se je ta kraj zelo pozno prebudil. Razne knjižnice so nastale šele po svetovni vojni. Odrska prireditelj je bila redka stvar in vsakokrat senzacionalna. Ko so takratni naprednjaki ustanovili dramatsko društvo »Zoro«, se je razgibalo tudi društveno življenje. Zaradi konkurence je tudi prosvetno društvo pokazalo svoje moči. Tedaj smo tu in tam čuli začetniška predavanja. Vidi mo pa, da so ravno ta dala kraju da-

nes odločne in stvarne može. Zveza kulturnih društev je ustanovila v Breznem s sedežem pri Kozoletu ljudsko knjižnico, ki še danes deluje. Njene knjige prebirajo prebivalci vseh nazi-ranj. Prve knjige, okrog 300 po številu, je znošil takratni predsednik in oče naprednega življa Golob sam iz Laškega čez hribe skoraj dve uri daleč. Dramatsko društvo je imelo mnogo članstva, ker je bila delovna konjunktura dobra.

Tedaj pa se je začela gibati mladina. Kar je dobila iz knjig, je hotela dati v življenje. Posledica tega idealizma je bila, da so 4. januarja 1931. ustanovili samostojno sokolsko društvo z br. Golobom na čelu. In začelo se je živahno delo, kot da nismo več na kmetih. Velika šolska soba je bila kot telovadnica vedno premajhna. Dramatska krstna predstava je pokazala dobre talente in je zavidljivo u-

spela. Mrtvilo ni bilo več mogoče. Iste-ga leta smo proslavili 60-letnico pisatelja Finžgarja z uprizoritvijo njegove igre »Razvalina življenja«. Pisatelj se nam je lepo zahvalil in njegovo pismo hrani društvo kot spoštljiv in lep spomin. Ob prepričanju, da naš trud le ni zaman, je postajala vsaka prireditev popolnejša. Le škoda, da so se predstavnik te generacije polagoma porazgubili po svetu. A njihova imena sem slišal na več mestih, kjer so se uspešno udejstvovali. Zanimivo je, da je to leto dosegel prvi krajan gimnazij. maturo!

Ob 10. obletnici ni moj namen hvallisanje. Rad pa bi oživil spomine na najlepše dni prvega decenija, ki naj bi naše mlajše pritegnili na tisto pot, ki je za naš slovanski rod edino rešilna.

Ne morem preko dejstva, da šent-jedrčani še danes ne morejo pozabiti odličnega Krjavljaja - Čuckovega Jožka iz »Desetega brata«, odličnih in meh-

kih kupletov Ilje — Stokovnikovega Znanka — iz »Starega Ilje«, nikoli ugnane, temperamentne Marjete — Brezjanove Milke — iz »Glavnega do-bitka«, Zalike — Stokovnikove Minke — iz »Miklove Zale« in diletantov, ki so se pozneje predstavili na raznih sokolskih odrih. Vsakemu našemu človeku je ostal živo v spominu prvi sokolski nastop pri Sv. Jederti. Ves telovadni prostor je bil okrašen z okrog 50 smrekami, olepšanimi z vencami in zastavami. Naš kraj je ob tej priliki doživel prvi nastop na orodju.

Mnogo je še lepih in dragih spominov iz tega prvega sokolskega desetletja. Bratom od Sv. Jederti želimo, da bi imeli tudi v drugem desetletju mnogo uspehov. Tistim, ki so šli z domačega gnezda v svet, pa želimo ob tem spominu nanje, da bi bili srečni, kot smo bili srečni takrat, ko smo skupaj sokolovali. Drago Knez.

Iz naših krajev

Petrovče

Nov grob. Minulo soboto zjutraj je po dolgotrajni bolezni umrl v svoji hiši v Petrovčah upokojeni rudarski nadpaznik g. Anton Kokalj v 66. letu starosti. Pokojni je služil v raznih premogovnikih na Češkem in v Nemčiji, mnogo let pa pri Triboveljski premogokopni družbi v Istri in po prevratu v Hudi jami pri Laškem. Kot upokojen rudarski nadpaznik si je postavil lično hišico pri Petrovčah in je od tod nadzoroval posestvo in gozdove TPD v Libojah. Pokopali so ga v nedeljo popoldne pri Sv. Kancijanu ob veliki udeležbi domačinov ter rudniških in tovarniških uradnikov iz Laškega, Štor in drugod. Udeležba pri pogrebu je pričala, da je bil pokojni spoštovan in povsod priljubljen. Bodi mu ohranjen lep spomin, vdovi in ostalim svojcem naše iskreno sožalje!

Žalec

Bivše pivovarno podirajo

Žalec, 21. marca.

Kakor znano, je bil že pred letom dni adaptiran in prezidan del kompleksa bivše žalske pivovarne in so v tem delu uredili tovarno za izdelovanje jute. Tovarna se prav lepo razvija.

Sedaj pa podirajo zapadni del poslopja, kjer je nekoč obratovala pivovarna, ki jo je zgradil v letih 1891. in 1892. pokojni žalski pivovarnar Simon Kuček. To poslopje bi bilo torej v prihodnjem letu staro 50 let. Na tem mestu bodo sedaj zgradili novo tovarno — predilnico.

Ker bodo torej za vselej izginili s površja objekti bivše žalske pivovarne, naj še podamo kratko zgodovinsko sliko prve žalske industrije.

Pivovarno v Žalcu je ustanovil leta 1842. Franc Žuža, posestnik v Žalcu. To podjetje bi v prihodnjem letu praznovalo 100-letnico ustanovitve.

Zanimivo in širši javnosti neznano je, da je bila v pritlični traktu, ki ga sedaj podirajo, prva žalska dvorana za razne prireditve. Ta dvorana je obstojala že leta 1846., ko je v njej prirejela »Družba plemenitih prijateljev umetnosti« prve gledališke predstave. Ta diletantska skupina je uprizorila 15. avgusta 1846. v korist pogorelecev v Petrovčah dve enodejanki. Čisti dobiček so porabili za one petrovške sosesde, ki jih je zadela požarna nesreča dne 7. maja 1846. Kronika žalskega odra hrani izviren lepak, ki vabi na to gledališko predstavo v Žalcu. Lepak je tiskala Jeretinova tiskarna v Celju. Dokazano je torej, da je bila tedanja žalska gledališka družina prva kulturna organizacija v dobi, ko je kulturno delo v ostalih krajih Savinjske doline še spalo.

Tedanji žalski pivovarnar Franc Žuža je bil tudi lastnik stanovanjske hiše na Kolenčevem, ki je danes last lekarnarja mag. Bona Karčiča.

Vdova Franca Žuže je prodala 1. 1878. vse podjetje pokojnemu industrijcu Simonu Kučku, ki je v letih 1891. in 1892. povečal in moderniziral obrat.

Simon Kuček, ki je bil lastnik pivovarn v Žalcu in Laškem, je po prevratu prodal obe podjetji pivovarni »Union« v Ljubljani, ki je 1. 1924. ukinila obrat v obeh pivovarnah. Žalsko podjetje je prišlo nato v roke žalskega posestnika g. Franca Pikla, ki je prodal ves kompleks Savinjski posojilnici v Žalcu. Ta je vse skupaj razprodala, delno, novi komanditni družbi Senica in Albert, delno lekarnarju mag. Karčiču.

Žalcu se obeta torej v bližnji bodočnosti velik industrijski razmah. Ko bo obratovala tudi nova predilnica, bo v celokupnem tekstilnem podjetju zaposlenih do 1400 delavcev in delavk, kar bo pomenilo nov, velik gospodarski podvig v industrializaciji trga Žalca.

Ž »Gospod senator« na žalskem odru. V soboto 15. t. m. je uprizoril naraščajski odsek Sokolskega društva v Žalcu igro »Gospod senator«. Nismo pričakovali, da bi se mogli mladi igralci tako dobro odrezati. Ni potrebno, da opisujemo, kdo je bil dober in kdo

je bil slab, kajti kratko lahko rečemo: vsi so bili prav dobri. Veseli nas, da se je naša mladina tako resno lotila dela, ki zahteva mnogo truda in požrtvovalnosti, ki je pri nas tako redka. Iz naših mladih diletantov se bodo razvili dobri igralci in žalski Taliji bo zasijala lepša bodočnost. Igro je režiral br. Ferlež. Njemu gre vse priznanje, da mu je uspelo tako dobro rešiti težko nalogo. Žalsko občinstvo pa bi lahko pokazalo malo več razumevanja za delo naše mladine. Lepa je pač fraza »mladina je naša bodočnost«, a mladino je treba navdušiti in ji njeno delo priznati. Obisk bi bil lahko boljši. Tudi je napačno mnenje nekaterih, da je dovolj, ako kupijo vstopnico, a predstavi ne prisostvujejo. Prav tako napačno je mnenje, da je bolj »imenitno«, če prihajajo k predstavi s tričetrt ure zamude. Mladi igralci, vedite, da vam tisti, ki razumejo vaše delo, izrekajo polno priznanje, za druge pa se ne brigajte. V delu krepko naprej!

Ž Zvočni kino Žalec. V soboto 22. t. m. ob 20. in v nedeljo 23. t. m. ob 14. 16. in 18.45 vefilm v srbohrvatskem jeziku »Črna ekstaza«. Izredno zanimivi posnetki iz življenja v divji Afriki. Posneto po belgijski ekspediciji Denis - Rosevelt.

Mozirje

m Gostovanje žalskega naraščaja na mozirskem odru. V torek 25. t. m. ob 14.30 uprizoril naraščajski odsek Sokolskega društva v Žalcu v Sokolskem domu v Mozirju igro »Gospod senator«. V Žalcu je igra zelo dobro uspela in je bilo občinstvo prav zadovoljno. Pridite in nasmejali se boste!

Laško

1 Iz politično-upravne službe. Gosp. Vojko Škrt, pristav na sreskem načelstvu v Laškem, je imenovan za sreskega podnačelnika v Krškem.

1 Nov grob. Za Malčem je umrla 40-letna občinska reža Marija Klovareva. N. p. v m.!

1 Razglas občine. Vsi lastniki dvokoles naj čimprej dvignejo prometne knjižice na občini. Vsakdo lahko dobi prometno knjižico le osebno, ker je treba dvig potrditi tudi z lastnoročnim podpisom.

1 Nekaj iz veterinarske statistike. V laški občini imamo 52 konj, 1406 goved (280 volov, 11 bikov), 940 prašičev, 29 ovc, 28 koz, 3155 komadov perutnine (3061 kokoši, 36 rac, 13 gosi, 45 puranov), 228 čebelnih panjev (pridelek medu 452 kg, voska 69 kg). Lani je znašal izvoz živine 134 vagonov (125 v inozemstvo, ostalo v razne kraje naše države). V Laškem so lani zaklali 236 telet, 84 juncev, 25 volov, 23 krav, 1 bika, 177 prašičev in 1 ovco. Na sejme so prignali 1739 glav živine. Vseh občinskih tehtarin je bilo 3047. Živinskih potnih listov je bilo izdanih 1467, prenosov 2444 in podaljšanj 651. Psov je bilo lani prijavljenih 235. Okrog 50 psov je bilo pokončanih poleti ob pojavu stekline.

1 Kino Laško bo predvajal v soboto 22. t. m. ob 20.30 in v nedeljo 23. t. m. ob 16.30 in 20.30 veliki pevski film v našem jeziku »Samo za moške«. Užitik! Tednik. — V ponedeljek 24. t. m. ob 20.30 in v torek 25. t. m. ob 16.30 in 20.30 najlepša ljubavna romanca »Beli šejka«. Ramon Novaro in Lola Lane. Prediera.

Dobrna

d Ljudstvu v pouk in zabavo. To nedeljo po maši bo pri nas zgodovinsko predavanje, za katero vlada veliko zanimanje. Denač govornik bo obravnaval snov iz polpretekle zgodovine, ki bo osvetlila čudežni pobeg stare občinske blagajne v mrtvašnico in od tam na ono mesto, kjer so jo potem po dolgem iskanju srečno našli.

Podčetrtek

č Nov grob. Dne 14. t. m. smo položili k zadnjemu počitku posestnice go. Jero Kobaletovo, soprogo šolskega upravitelja v p. g. Karla Kobaleta. Pokojna je bila vzor neumorno delavne žene. Zaradi svoje dobrotljivosti in značajnosti je bila splošno priljubljena.

na. Hvaležnost in spoštovanje so ji še enkrat izkazali številni prijatelji in znanci, ki so jo spremili na poslednji poti. Pokojni bodi ohranjen lep spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

Sport

* Odpovedana tekma. Za nedeljo 23. t. m. določena pokalna tekma SK Celje: Atletiki je odpovedana, ker so Atletiki sporočili, da ne bodo nastopili. Tako je SK Celje dobil to tekmo s 3:0 p. f.

* Celjska nogometna podzveza. (Službeno.) Redne seje Celjske nogometne podzveze se prične s ponedeljkom 24. t. m. ob 19. Prosim vse odbornike za točno in polnoštevilno udeležbo. — Predsednik.

* V tekmovalju za prvenstvo hrvatske lige so bili v predzadnjem kolu v nedeljo zabeleženi naslednji rezultati: v Zagrebu Hajduk:Hašk 3:2 (2:0) in Železničar:Bačka 2:2 (2:1), v Splitu Split:Concordia 2:1, v Osijeku Gradjanski (Z):Slavija (O) 1:1 in v Varaždinu Slavija (V):Sašk 7:1. V srbski ligi so bili rezultati naslednji: v Beogradu BSK:Vojvodina 3:1 (2:1) in Jugoslavija:ŽAK 2:2 (2:0), v Sarajevu Jedinstvo:Slavija (S) 3:1, v Borovu Bata:Bask 4:3 in v Skoplju Gradjanski (S):Jugoslavija (Jabuka) 3:0. Na Jožefovo je bilo odigrano zadnje kolo hrvatske lige z naslednjimi rezultati: v Zagrebu Concordia:Železničar 2:1 (1:1) in Gradjanski:Sašk 6:1 (1:0), v Splitu Hajduk:Split 9:0 (4:0), v Varaždinu Slavija:Hašk 4:2 (3:2) in v Osijeku Bačka:Slavija 3:2 (1:1). Prvak hrvatske lige je postal splitski Hajduk pred Gradjanskim, Concordijo in Haškom. Bačka je ostala na zadnjem mestu in izpade iz lige. V srbski ligi vodi BSK.

* Celjani so v table-tenisu dvakrat premagali Mariborčane. Dne 9. t. m. je bil v Mariboru, dne 16. t. m. pa v Celju medmestni table-teniški dvoboj med Celjem in Mariborom. Prvikrat so zmagali Celjani z 31:5, drugikrat pa s 44:5 in pokazali znatno tehnično premoč nad Mariborom. Za Celje so nastopili Latinović, Čoh, Rebešek, Vrečič I in II, Zorec, Željko in Milan, za Maribor pa Šumer, Sušnik, Angleitner, Kompara, Ljuban, Franc in Klampi.

* Obilen sneg še vedno pokriva naše sredogorje in visoke planine. Pri Mozirski koči na Golteh je 160 cm snega, Zgornja plast je osrenjena in izvrstna za smučanje. Sedaj je koča dobro obiskana, saj je baš v marcu smučanje najprijetnejše, ker so dnevi daljši in solnce prijetno greje, dasi je zračna temperatura stalno pod ničlo. Od 29. marca dalje bo odprt in oskrbovan tudi Kocbekov dom na Korošici. Toka smučarjev se bo s pričetkom aprila usmeril v glavnem na Korošico, na prekrasno obširna smučišča ob vznožju Ojstrice. Na Korošici je snežna plast skoraj 3 metre debela, prav toliko tudi na Okrešlju, kjer bo Frischaufev dom odprt od 10. aprila dalje preko velikonočnih praznikov. Snežne razmere v Savinjskih planinah so letos izredno ugodne in bodo prinesle smučarjem mnogo užitka.

Prodaj rabljeno

pohištvo

sobo in kuhinjo, Celje, Zavodna 13.

Dežne plašče in vetrne iopiče

iz balonske svile in drugega impregniranega blaga v veliki izbiri nudi galanterijska trgovina

A. MISLEJ-CELJE

Savinjska posojilnica v Žalcu

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO — USTANOVLJENA LETA 1881
Nudi popolno varnost za vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu ter jih obrestuje najugodnejše

HMEJLARJI! Nalagajte denar pri domačem zavodu!

Račun Poštne hranilnice št. 10.994 Brzjavlj.: »Posojilnica« Telefon št. 2
BLAGAJNISKE URE: ob del. dneh od 8 do 12. in od 15 do 17.

FRANJO DOLŽAN

CELJE

ZAHTEVAJTE PONUDBE
IN PRORAČUNE!

Za kresijo 4
Telefon 245

VODOVODE
KLEPARSKA DELA
STRELOVODE

Vam naredi solidno in po konkurenčni ceni, rano tako izvršuje tudi vsa popravila

Šah

Šahovski turnir za prvenstvo Celja

V petek 14. t. m. zvečer se je pričel prvi šahovski turnir za prvenstvo Celja. Turnir je otvoril predsednik Celjskega šahovskega kluba in turnirskega odbora g. Josip Grašer. V svojem govoru je poudaril namen tega turnirja, ki bo odslej prirejen vsako leto in bo v kraljevski igri združil vse najmočnejše igralce v borbi za prvenstvo Celja.

Po govoru g. Grašerja se je pričelo zrebanje števil, ki je dalo naslednji vrstni red: 1. F. Lorbek, 2. M. Tavčar, 3. J. Grašer, 4. F. Schneider, 5. F. Mirnik, 6. M. Fajs, 7. K. Modic, 8. J. Schneider, 9. E. Rupar, 10. inž. S. Sajovic, 11. E. Csörgö, 12. A. Golja.

Točno ob 20.15 je staval vodja turnirja ure v tek in začelo se je prvo kolo, ki je dalo naslednje rezultate: Lorbek:Golja 1:0, E. Csörgö:Tavčar 1:0, inž. Sajovic:Grašer 1:0, Rupar:F. Schneider 1:0, J. Schneider:Mirnik 1:0, Modic:Fajs 1:0. Že iz igre v prvem kolu je bilo razvidno, da so se igralci lotili turnirja z vso resnostjo. Kaže, da bo turnir zelo zanimiv in da bo borba za prvo mesto huda. Že prvemu kolu je prisostvovalo mnogo gledalcev, kar dokazuje, da vlada tudi med gledalci živahno zanimanje za turnir.

Rezultati drugega kola, ki je bilo odigrano v sredo, so naslednji: inž. Sajovic:F. Schneider 1:0, Mirnik:Rupar 1:0, Grašer:Csörgö 1:0, J. Schneider:Fajs remis, Tavčar:Lorbek 1:0, Modic:Golja 1:0. Prekinjena partija iz prvega kola Modic:Fajs 1:0. Po drugem kolu vodita K. Modic in inž. Sajovic z 2 točkama.

Celjski šahovski klub — prvak celjske skupine. V nedeljo 16. t. m. bi bil moral Celjski šahovski klub igrati v Radečah prvenstveno tekmo s tamkajšnjim šahovskim klubom. Ker pa so Radečani zaradi odsotnosti večine svojih igralcev tekmo odpovedali, je ČSK dobil tekmo z 8:0 p. f. Tako je postal Celjski šahovski klub prvak celjske skupine in bo igral prvenstveno tekmo s prvakom mariborske skupine.

Knjigovodja

s prakso, samostojen, popolnoma vešč trgovskega knjigovodstva, z znanjem nemščine, se sprejme. Ponudbe poslati na javno skladišče nasl. d. z o. z., Celje, poštni predal 54.

Dober jabolčnik

se dobi pri Svetelu, Celje-Gaberje.

Več lepih

stavnih parcel in kozolec

naprodaj. — Poizve se pri F. Detiček, Celje-Zavodna 30. Posredovalci izključeni.

ČASOPISNI

PAPIR

rodaja
uprava »Nove dobe«